

Bekijk afbeelding 6.

Volgens tekst 5 hebben descriptivisten vaak negatieve opvattingen over prescriptivisten.

- 1p 26 Welke negatieve opvatting over prescriptivisten uit tekst 5 kan met afbeelding 6 worden geïllustreerd?

Deel 3 De economie doen krimpen om het klimaat te redden?

Na publicatie van tekst 7 verschenen in de Volkskrant verscheidene reacties van lezers. Drie van deze reacties staan in het tekstboekje, na tekst 7.

Lees tekst 7.

In tekst 7 staan vier visies op de vraag of de economie wel of niet moet krimpen om de klimaatproblemen tegen te gaan. Aan elke visie kan een algemene maatregel tegen klimaatproblemen worden verbonden, gelet op de tekst.

- 4p 27 Geef deze visies weer, met de bijbehorende maatregelen, aan de hand van onderstaande tabel.
Neem de nummers uit de tabel over en zet daarachter je antwoord.

groep/persoon	‘Moet de economie wel of niet krimpen vanwege de klimaatproblemen?’	algemene maatregel tegen klimaatproblemen
schrijverscollectief Postgroei	1a: (kies uit: <i>wel/niet</i>)	1b:
<i>degrowth</i> -beweging	2a: (kies uit: <i>wel/niet</i>)	2b:
Pieter Hasekamp	3a: (kies uit: <i>wel/niet</i>)	3b:
Kabouterbeweging	4a: (kies uit: <i>wel/niet</i>)	4b:

“Wat vooral nodig is, is een overheid die daarop consistent stuurt.”
(regels 61-63)

Bij dit standpunt wordt in het vervolg van de tekst een tegenargument gegeven. Dit tegenargument wordt daarna met twee argumenten ontkracht.

- 3p **28** Vat dit tegenargument en de ontkrachting daarvan samen.
Neem de nummers uit onderstaande tabel over en zet daarachter je antwoord. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord in totaal niet meer dan 30 woorden.

tegenargument	1:
ontkrachting	2a:
	2b:

- 2p **29** Welke uitspraak geeft de hoofdgedachte van tekst 7 het best weer, met name gelet op de uitlatingen van CPB-directeur Hasekamp?
Om klimaatproblemen tegen te gaan moet de overheid
- A** de krimp van consumeren en produceren reguleren en niet-materiële waarden vooropstellen.
 - B** het bewustzijn consumeren en produceren stimuleren en inzetten op duurzame maatregelen.
 - C** het eerlijker consumeren en produceren controleren en een betere welvaartsverdeling nastreven.
 - D** het hedendaagse consumeren en produceren faciliteren en vernieuwende technologie aanmoedigen.

Lees reactie 8.

In tekst 7 staat een standpunt van Hasekamp centraal over de rol van de overheid. Een kritische lezer zou kunnen vinden dat reactie 8 dit centrale standpunt (impliciet) afwijst.

- 2p **30** Geef twee redenen waarom een kritische lezer dat zou kunnen vinden, gelet op de inhoud van reactie 8.

Volgens reactie 8 moeten overheid en bedrijven ander gedrag gaan vertonen, zodat er voor consumenten een “gelijk speelveld” ontstaat (regel 18).

- 3p **31** Leg dit uit door onderstaande zinnen aan te vullen.
Neem de nummers uit de zinnen over en zet daarachter je antwoord.
Gebruik voor je aanvullingen in totaal niet meer dan 30 woorden.

De overheid moet vooral ...(1)... .

De bedrijven moeten vooral ...(2)... .

Daarmee ontstaat voor consumenten een gelijk speelveld, want daardoor kunnen consumenten ...(3)... .

Lees reactie 9.

Reactie 9 bevat een standpunt dat met één argument wordt onderbouwd. Een kritische lezer zou kunnen vinden dat in deze argumentatie twee drogredenen zijn te vinden.

- 2p **32** Welke drogredenen zijn dat?
Noteer de nummers van de twee juiste drogredenen.

- 1 cirkelredenering
- 2 onjuist beroep op een kenmerkschema
- 3 onjuist beroep op een vergelijkingsschema
- 4 onjuist beroep op een voor- of nadeelschema
- 5 ontduiken van de bewijslast
- 6 overhaaste generalisatie

Lees reactie 10.

In reactie 10 worden drie kritiekpunten gegeven op de visie van Hasekamp uit tekst 7.

- 3p **33** Vat deze kritiekpunten samen.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen en gebruik voor je antwoord in totaal niet meer dan 50 woorden.

Een kritische lezer zou kunnen vinden dat in reactie 10 meermaals een persoonlijke aanval staat op de geïnterviewde in tekst 7.

- 2p **34** Citeer de vier zinnen uit reactie 10 waarin deze persoonlijke aanval staat.

Reactie 8, reactie 9 en reactie 10 hebben elk een eigen relatie met de gedachtegang uit tekst 7.

Hieronder staan zeven mogelijke relaties met de gedachtegang uit tekst 7.

- 3p **35** Kies per reactie de relatie die er het best bij past.
Neem de nummers van de reacties 8, 9 en 10 over en zet daarachter telkens de letter van de juiste relatie. Let op: je kunt elke letter maar één keer kiezen; er blijven dus vier letters over.

- a de actualiteit van de opvattingen in tekst 7 ter discussie stellen
- b de basisvoorwaarden bij de oplossing in tekst 7 schetsen
- c een aanvullende oplossing bij tekst 7 voorstellen
- d een historische achtergrond bij de ideeën in tekst 7 geven
- e een standpunt formuleren dat verschilt van dat in tekst 7
- f het gezag van de autoriteit in tekst 7 in twijfel trekken
- g mogelijke tegenargumenten bij het standpunt in tekst 7 ontkrachten

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.